

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 11C/100/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8314205231
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Koščo
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2014:8314205231.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudcom JUDr. Marekom Koščom v právnej veci žalobcu Home Credit Slovakia a.s., Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, proti odporcovi O. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX I. XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného Združenie spotrebiteľov Slovenska, o.z., Janka Kráľa 7, 974 01 Banská Bystrica, právne zastúpený Mgr. Henrichom Schindlerom, advokátom, Janka Kráľa 7, 974 01 Banská Bystrica, o zaplatenie 576,25 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu eur spolu 8,75 %-ným ročným úrokom z omeškania z tejto sumy od 26.04.2014 až do zaplatenia a to všetko v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a.

Žalovanému náhradu trov konania vo vzťahu k žalobcovi n e p r i z n á v a.

Žalobca je p o v i n n ý zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania vo výške 49,22 eur, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca podal dňa 02.05.2014 na tunajší súd žalobu, ktorou žiadal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 576,25 eur s príslušenstvom, titulom pohľadávky vzniknutej z poskytnutého úveru, ktorý žalovaný nesplácal riadne a včas.

Žalobu odôvodnil tým, že na základe Úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX, poskytol žalovanému finančné prostriedky vo výške 494,10 eur na financovanie kúpy spotrebného tovaru - B. V. L. u predajcu uvedeného na úverovej zmluve. Žalovaný sa zaviazal žalobcovi nahradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom, a to formou pravidelných 24 mesačných splátok vo výške 31,54 eur, so splatnosťou prvej splátky 26.03.2011. Tento svoj záväzok splácať úver riadne a včas nespĺnil ani na základe predžalobných výziev, preto žalobca listom zo dňa 26.07.2011 uplatnil svoje právo na splatenie celého čerpaného úveru v sume 576,25 eur. Žalovaný sa dostal do omeškania už pri splátke č. 5 a do splatnosti zo dňa 26.07.2012 zaplatil len sumu 126,16 eur. Vzhľadom k tomu, že žalovaná bola v omeškaní s úhradou splátky č. 5 o viac ako 3 mesiace, žalobca si uplatnil právo veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka, t.j. okamžitú splatnosť úveru. Keďže je žalovaný v omeškaní s plnením peňažného dlhu uplatňuje si aj úroky z omeškania.

Dňa 30.07.2014 oznámilo Združenie spotrebiteľov Slovenska, o.z. vstup do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného. Zároveň požiadalo o doručenie návrhu a príloh, pričom žiadne iné podanie z ich strany súdu doručené nebolo.

Na nariadené pojednávanie sa nedostavil žalobca, ktorý svoju účasť na pojednávaní vopred ospravedlnil a žiadal, aby súd rozhodol v jeho neprítomnosti v súlade s ust. § 101 ods. 2 O.s.p. Nedostavil sa ani žalovaný, u ktorého je predvolanie na pojednávanie riadne a včas vykázané jeho otcom, a to dňa 17.10.2014 a ktorý svoju neúčasť žiadnym spôsobom vopred neospravedlnil ani nepožiadal o odročenie pojednávania. Rovnako sa nedostavil ani vedľajší účastník.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s predloženými listinnými dôkazmi, najmä úverovou zmluvou, úverovými zmluvnými podmienkami, splátkovým kalendárom, výzvou na úhradu dlžnej sumy, výpisom z obchodného registra, vyjadreniami žalobcu a zistil tento skutkový stav.

Podľa výpisu z obchodného registra, žalobca je právnickou osobou, ktorá má vo svojom predmete činnosti okrem iného aj poskytovanie úverov a pôžičiek nebankovým spôsobom

Dňa 26.02.2011 účastníci uzatvorili úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému úver, a to účelový úver na kúpu tovaru, ktorého predajná cena bola 549 eur. Žalovaný vyplatil v hotovosti sumu 54,90 eur, čím celková hodnota úveru predstavovala sumu 494,10 eur. Žalovaný sa ho zaviazal uhradiť pravidelnými 24 mesačnými splátkami po 31,54 eur splatnými vždy do 30. dňa v mesiaci, s dátumom prvej splátky 26.03.2011, dohodnutou úrokovou sadzbou 36,18% a s priemernou RPMN 44,86%. Celkové náklady spotrebiteľa činili sumu 212,46 eur. Žalovaný sa teda zaviazal vrátiť žalobcovi spolu 706,56 eur.

Žalobca vo svojom vyjadrení uviedol, že na podanej žalobe trvá v celom rozsahu. Pokiaľ ide o ročnú úrokovú sadzbu vo výške 36,18%, tak táto bola dohodnutá v bode 54. zmluvy. Na daný vzťah je potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka o zmluve o úvere. Úver je odplatný právny úkon, pričom odplata je vyjadrovaná zmluvne dohodnutým úrokom. Výška zmluvného úroku ako odplaty za užívanie istiny bola v rozhodujúcom období upravená v § 53 ods. 6 OZ, podľa ktorého ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Preto rozhodnutie NS SR zo dňa 26.04.2012, sp. zn. 5Cod/26/2011 nie je v danom prípade dôvodné, nakoľko sa týka absolútne inej právnej veci, ktorá mala hmotnoprávnu oporu v § 658 OZ. V danom prípade bol však zmluvný úrok dohodnutý v súlade so zákonom a dobrými mravmi. Ďalej uviedol, že žalovanému bol poskytnutý úver, ktorý sa zaviazal splatiť 24 splátkami po 31,54 eur, teda celkovo mu bolo poskytnutých 756,96 eur. Žalovaný uhradil splátky v celkovej výške 126,16 eur. Žalobca uviedol, že dlžná suma, ktorá je predmetom tohto konania vo výške 576,25 eur, pozostáva z neuhradenej istiny 5.-16. mesačnej splátky pred zosplatením vo výške 229,84 eur, z neuhradeného úroku 5.-16. mesačnej splátky pred zosplatením vo výške 123,44 eur, z neuhradenej istiny 17.-24. mesačnej splátky po zosplatení vo výške 206,17 eur a z neuhradeného poplatku za poistenie 5.-12. mesačnej splátky pred zosplatením vo výške 16,80 eur.

Vedľajší účastník vo svojom vyjadrení doručenom súdu dňa 08.09.2014 uviedol, že sa jedná o spotrebiteľský vzťah, pričom podľa čl. 6 Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa štáty majú postarať o to, aby spotrebiteľa nekalé podmienky nezaväzovali. Nezrozumiteľný a zavádzajúci údaj je celkové náklady spotrebiteľa, nakoľko nepredstavuje rozdiel medzi sumou, ktorý je spotrebiteľ povinný zaplatiť a istinou. Namietal, že zmluva o úvere neobsahuje povinnú náležitosť § ods. 2 písm. k) v dôsledku čoho by sa mal spotrebiteľský úver považovať za bezúročný a bez poplatkov. Poukázal, že VOP nie sú žalovaným podpísané a odsúhlasené a teda nie je preukázané, že by mali predstavovať prejav slobodne a vážne prejavenej vôle. Zároveň vzniesol námietku premlčania v zmysle § 107 ods. 2 OZ a uplatnil si trovy konania.

Neoddeliteľnou súčasťou uvedenej úverovej zmluvy boli Úverové zmluvné podmienky spoločnosti HOME CREDIT SLOVAKIA, a.s..

Podľa Hlavy 5 §1 Úverových zmluvných podmienok spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s., klient je povinný riadne a včas splácať poskytnutý úver, a to v pravidelných mesačných splátkach, ktorých počet, výška a termín splatnosti sú určené v úverovej zmluve. Klient je povinný hradiť spoločnosti pravidelný mesačný poplatok za vedenie úverového účtu vo výške uvedenej v úverovej zmluve. Klient súhlasí s tým, že poplatok za vedenie úverového účtu je zahrnutý do splátok úveru. V jednotlivých splátkach je

zahrnutá príslušná časť úverovej istiny, úroky, poplatkov za vedenie úverového účtu a úhrada za poistenie, ktoré je klient podľa tejto úverovej zmluvy a týchto úverových podmienok povinný platiť, ak z údajov na líčnej strane vyplýva inak.

V zmysle Hlavy 7 §3 písm. a) Úverových zmluvných podmienok, klient je povinný čerpaný úver a všetky záväzky voči spoločnosti splatiť na požiadanie v prípade, že sa oneskorí s platením aspoň dvoch splátok alebo sa oneskorí s platením jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace. V tomto prípade je taktiež spoločnosť oprávnená jednostranne od úverovej zmluvy odstúpiť, pozastaviť čerpanie už poskytnutého úveru (úverov) alebo dohodnutý úver neposkytnúť.

V zmysle Hlavy 7 §6 Úverových zmluvných podmienok, v prípade vzniku skutočnosti uvedenej pod písm. a) §3 Hlavy 6, ak je dôsledkom vznik povinnosti klienta uhradiť spoločnosti celý poskytnutý úver, je klient povinný uhradiť spoločnosti súčasne s úverom aj zmluvnú pokutu vo výške ušlého úroku, čiže čiastku, na ktorú by spoločnosti vznikol z titulu úveru nárok, ak by bol úver riadne splácaný v dohodnutých splátkach. Spoločnosť je oprávnená v týchto prípadoch úver po zosplatení neúročiť.

Podľa Hlavy 17 §3 Úverových zmluvných podmienok spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s., v prípade omeškania s úhradou splátky úveru alebo jej časti, je klient povinný spoločnosti zaplatiť úroky z omeškania v zákonnej výške. V prípade omeškania s úhradou splátky úveru alebo jeho časti dlhšieho ako sedem dní aj zmluvnú pokutu vo výške 15 % z čiastky, s ktorej úhradou je v omeškaní a v prípade splátky RÚ I alebo RÚ II 8% z čiastky, s ktorej úhradou je v omeškaní.

Podľa splátkového kalendára, žalovaný uhradil splátky vo výške 126,16 eur, teda z celkového dlhu 494,10 eur uhradil len 126,16 eur.

Listom zo dňa 26.07.2012 žalobca oznámil žalovanému, že vzhľadom k tomu, že žalovaný nesplácal úver riadne a včas, preto si uplatňuje svoje právo na splatenie celého zostatku úveru a súčasne na zaplatenie zmluvnej pokuty a upomienky. Spolu táto suma predstavovala sumu 622,07 eur.

Podľa ustanovenia §1 ods. 2 Zák. č. 129/2010 Z.z., účinného v čase uzatvorenia zmluvy o úvere; spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 zák.č. 129/2010 Z.z., účinného v čase uzatvorenia zmluvy, t.j. 26.02.2011, na účely tohto zákona sa rozumie

- a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania,
- b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti,
- c) iným veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje úvery alebo pôžičky, ktoré nie sú spotrebiteľským úverom, v rámci svojej podnikateľskej činnosti, s výnimkou banky, pobočky zahraničnej banky a finančnej inštitúcie podľa osobitného predpisu, 6)
- d) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom,
- e) povoleným prečerpaním forma spotrebiteľského úveru, ktorý umožňuje spotrebiteľovi disponovať s peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku jeho platobného účtu, ktorý má vedený u veriteľa,
- f) prekročením automaticky prijaté prečerpanie, pri ktorom veriteľ umožňuje spotrebiteľovi disponovať peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku na platobnom účte spotrebiteľa alebo nad rámec dohodnutého povoleného prečerpania,
- g) celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä

poistné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok,

h) celkovou čiastkou, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom,

i) ročnou percentuálnou mierou nákladov celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19,

j) úrokovou sadzbou spotrebiteľského úveru úroková sadzba vyjadrená ako fixné alebo variabilné percento, ktoré sa na ročnom základe uplatňuje z výšky čerpaného spotrebiteľského úveru,

k) fixnou úrokovou sadzbou spotrebiteľského úveru jedna úroková sadzba spotrebiteľského úveru dohodnutá medzi veriteľom a spotrebiteľom v zmluve o spotrebiteľskom úvere na celú dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo viac úrokových sadzieb spotrebiteľského úveru dohodnutých medzi veriteľom a spotrebiteľom v zmluve o spotrebiteľskom úvere na čiastkové obdobia s výhradným použitím fixného konkrétneho percenta; ak v zmluve o spotrebiteľskom úvere nie sú stanovené všetky úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, úroková sadzba spotrebiteľského úveru sa považuje za fixnú iba na tie čiastkové obdobia, na ktoré sú úrokové sadzby spotrebiteľského úveru určené výhradne použitím fixného konkrétneho percenta dohodnutého pri uzavretí zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

l) celkovou výškou spotrebiteľského úveru maximálna výška alebo súčet všetkých finančných prostriedkov poskytnutých na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

m) trvanlivým médiom každý prostriedok, ktorý umožňuje uloženie informácií spôsobom prístupným na používanie v budúcnosti na časové obdobie zodpovedajúce účelom informácií a ktorý umožňuje verné reprodukovanie uložených informácií.

Podľa § 9 ods. 1 zák.č. 129/2010 Z.z., účinného v čase uzatvorenia zmluvy, t.j. 26.02.2011, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 2 zák.č. 129/2010 Z.z., účinného v čase uzatvorenia zmluvy, t.j. 26.02.2011, Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka¹⁸⁾ musí obsahovať tieto náležitosti

a) druh spotrebiteľského úveru

b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je zmluvnou stranou aj finančný agent, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,

c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,

d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,

e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,

f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,

g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,

h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,

i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,

j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,

- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,
- y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.

Podľa § 9 ods. 6 zák.č. 129/2010 Z.z., účinného v čase uzatvorenia zmluvy, t.j. 26.02.2011, Spotrebiteľ sa nemôže vzdať práv, ktoré mu vyplývajú z tohto zákona.

Podľa § 11 ods. 1 zák.č. 129/2010 Z.z., účinného v čase uzatvorenia zmluvy, t.j. 26.02.2011, Poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1,
- b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

Podľa ust. § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Podľa ust. § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

Podľa ustanovenia §53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti.

Podľa ustanovenia §3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa ustanovenia §39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa ustanovenia §451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Podľa ustanovenia §451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa ustanovenia § 456 Občianskeho zákonníka; Predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

Podľa ustanovenia §458 ods. 1 Občianskeho zákonníka, musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením. Ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada.

Podľa ust. § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihládne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa ustanovenia §107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

Podľa § 110 ods. 2 Občianskeho zákonníka; rovnaká premlčacia doba platí aj pre jednotlivé splátky, na ktoré bolo plnenie v rozhodnutí alebo v uznaní práva rozložené; premlčacia doba sa pri jednotlivých splátkach začína odo dňa ich zročnosti. Ak sa nesplnením niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť desaťročná premlčacia doba od zročnosti nesplnenej splátky.

V danej veci súd mal za preukázané, že medzi účastníkmi konania bola dňa 26.02.2011 uzatvorená zmluva, ktorou žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 484,10 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splatiť 24 mesačnými splátkami po 31,54 eur, spolu sa teda zaviazal vrátiť žalobcovi sumu 756,96 eur. Celkové náklady spotrebiteľa boli vyčíslené na sumu 212,46 eur.

Ďalej súd mal za preukázané, že uvedený úver bol žalovanému poskytnutý pri ročnej úrokovej sadzbe 36,18% a priemernej RPMN 44,86%.

Súd má za to, že takto dojednaná výška úrokov ako odmena za poskytnutý úver vo výške 36,18% ročne je v nepomere v porovnaní s priemernými úrokovými mierami z úverov poskytovaných v obchodných bankách. Podľa priemerných úrokových mier z úverov obchodných bánk v percentách vypočítaných podľa Nariadenia (EC) No63/2002 ECD, bola priemerná úroková miera z úverov do 1 roka v čase uzavretia zmluvy o úvere v hodnote 10,55 % ročne. (viď príloha súdneho spisu).

V tomto prípade je zrejmé, že predmetom konania je zaplatenie pohľadávky z poskytnutého úveru a jedná sa o spotrebiteľský právny vzťah. Pri spotrebiteľských právnych vzťahoch sa použije právna úprava, ktorá je výhodnejšia pre spotrebiteľa a to bez ohľadu na to, či sa jedná o právny vzťah z Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka alebo iného zákona. Použitie práva výhodnejšieho pre spotrebiteľa vyplýva aj z nálezov, resp. z uznesenia Ústavného súdu SR z 19.06.2013, sp.zn. ÚS 402/2013-10.

Úmyslom zákonodarcu pri tzv. spotrebiteľských úveroch, teda pri právnych vzťahoch, keď na jednej strane vystupuje veriteľ (zväčša podnikateľ, finančná inštitúcia) a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol a nemôže individuálne ovplyvniť obsah vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy, je

chrániť postavenie slabšieho spotrebiteľa pred nekalými zmluvnými dojednaniami. Preto zákonodarca pre tento zmluvný typ stanovil osobitné podstatné náležitosti pre ktoré je potrebné aplikovať aj niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka ako aj je potrebné prihliadať aj na smernicu Rady 87/102/EHS z 22. decembra 1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru (Ú.v. ES L 42, 12.2.1987) v znení smernice Rady 90/88/EHS z 22. februára 1990 (Ú.v. ES L 61, 10.3.1990) a smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/7/ES zo 16. februára 1998 (Ú.v. ES L 101, 1.4.1998) ktorá bola transponovaná do nášho právneho poriadku. Hoci smernica nemá priamy účinok, je potrebné zákonné ustanovenia, ktoré boli prijaté na jej implementáciu resp. transponovanie, vykladať v zmysle dosiahnutia cieľov smernice, teda tzv. euro konformným výkladom.

Pri peňažných úveroch, resp. pôžičkách je samozrejmé, že sa poskytujú za odmenu, pričom touto odmenou je spravidla zmluvný, resp. dohodnutý úrok, ktorý vyjadruje odmenu za poskytnutý úver.

V tomto prípade predstavuje táto dohodnutá zmluvná odmena odplatu, ktorá v percentuálnom vyjadrení predstavuje celkovo výšku 36,18 % ročne a táto je niekoľkonásobne vyššia, ako obvyklá priemerná výška úrokov poskytovaných v obchodných bankách pri obdobných úveroch v danom období.

Z tohto dôvodu takéto dojednania v zmluve o úvere a o zmluvných dojednaniach o takejto vysokej zmluvnej odmene považuje súd pre rozpor s dobrými mravmi za neplatné, pretože odmena je zjavne vyššia ako bola priemerná úroková sadzba poskytovaná obchodnými bankami v uvedenom období. Podľa ustanovenia §3 ods. 1 a ustanovenia §39 Občianskeho zákonníka sa jedná v tejto časti o neplatný právny úkon a ide o absolútne neplatnosť na ktorú súd prihliada ex offo.

V danom prípade sa nejedná o primeranú výšku odplaty (odmeny) za poskytnutie peňažnej istiny dlžníkovi a nejde o zhodnotenie, ktoré je obvyklé. Za neprimeranú a preto odporujúcu dobrým mravom je taká výška odmeny, resp. úrokov za poskytnutie peňažných prostriedkov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám ktoré uplatňujú banky pri poskytovaní obdobných úverov alebo pôžičiek. Uvedený právny názor je v zhode aj s právnym názorom už vyjadreným napríklad v rozsudku Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012, sp. zn. 5Cdo/26/2011.

Takáto výška ročnej úrokovej sadzby viac ako 3-násobne prevyšuje priemernú úrokovú sadzbu za spotrebné úvery poskytované bankami v čase uzatvorenia zmluvy (čl.39), a preto je neplatná podľa § 53 ods. 6 zákona č. 40/1964 Z.z. Občianskeho zákonníka. Ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch.

Z tohto dôvodu je takáto dohoda o odplate za úver neplatná aj podľa § 39 O.z., neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom.

Vzhľadom na judikát Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/26/2011, ide o absolútnu neplatnosť dohody o úrokoch, tieto sú neplatné v celom rozsahu a nie je možné ich teda modifikovať.

Podľa § 3 ods. 1 OZ, výkon práv a povinností vyplývajúci z občiansko-právnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Dobrymi mravmi sa v súdnej praxi považuje súbor spoločenských, kultúrnych a mravných pravidiel správania, ktoré sú v súlade so všeobecne uznávanými vzťahmi medzi ľuďmi a mravnými princípmi spoločenského zriadenia, ktorý v historickom vývoji osvedčil istú nemennosť a vystihujúcu podstatné historické tendencie, ktoré sú zdieľané rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu základných noriem. Neprimerane dohodnuté úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, a teda aj s dobrými mravmi. Obdobne právne už súdy rozhodovali, a to napríklad rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6C/126/2012 zo 7.5.2013, rozhodnutie NS SR sp. zn. 1MCdo/1/2009 z 31.7.2009, rozhodnutie sp. zn. 5Cdo/26/2011 z 26.4.2012, rozhodnutie NS ČR sp. zn. 21Cdo/1484/04 z 15.12.2004, rozhodnutie KS v Prešove sp. zn. 3Co/3/2011 z 12.10.2011, 3Co/67/2012 z 24.10.2012.

Podľa § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka (OZ), kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezodôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov. Keďže žalovaný vrátil doteraz žalobcovi len sumu 126,16 eur, no reálne mu poskytol žalobca sumu 494,10 eur, rozdiel 367,94 eur predstavuje bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného.

Pri peňažných úveroch, resp. pôžičkách je samozrejmé, že sa poskytujú za odmenu, pričom touto odmenou je spravidla zmluvný, resp. dohodnutý úrok, ktorý vyjadruje odmenu za poskytnutý úver. V tomto prípade predstavuje táto dohodnutá zmluvná odmena neprimerane vysokú odmenu, a preto je takáto dohoda o tejto odmene absolútne neplatná pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 OZ. Ustanovenie § 39 OZ je možné použiť v akomkoľvek právnom spore, ak sú na to splnené zákonom predpísané podmienky.

Z tohto dôvodu takéto dojednanie v zmluve o revolvingovom úvere a v zmluvných dojednaniach považuje súd pre rozpor s dobrými mravmi za neplatné, pretože odmena je zjavne vyššia ako bola priemerná úroková sadzba poskytovaná obchodnými bankami v uvedenom období. V danom prípade sa nejedná o primeranú výšku odplaty (odmeny) za poskytnutie peňažnej istiny dlžníkovi a nejde o zhodnotenie, ktoré je obvyklé. Za neprimeranú, a preto odporujúcu dobrým mravom je taká výška odmeny, resp. úrokov za poskytnutie peňažných prostriedkov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania úveru, určenú najmä s prihliadnutím najvyšším úrokovým sadzbám, ktoré uplatňujú banky pri poskytovaní obdobných úverov alebo pôžičiek. Uvedené právny názor je v zhode aj s právnym názorom už vyjadreným napr. v rozsudku Najvyššieho súdu SR z 26.4.2012, sp. zn. 5Cdo/26/2011.

Súd sa však zaoberal námietkou premlčania vznesenou vedľajším účastníkom a dospel k záveru, že je dôvodná v časti zaplata splátok od 30.07.2011 do 01.05.2012 t.j. 10 splátok po 31,54 eur celkovo v sume 315,40 eur, je nárok žalobcu premlčaný, nakoľko žaloba bola podaná na tunajší súd až dňa 02.05.2014.

Preto súd žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 52,54 eur z titulu bezdôvodného obohatenia, nakoľko čiastka 315,40 eur je premlčaná a sumu 126,16 eur žalovaný uhradil.

Podľa ustanovenia § 517 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka, dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

Podľa ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa ustanovenia § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Je nepochybné, že žalovaný sa dostal do omeškania so zaplatením svojho záväzku vo výške 52,54 eur, a preto žalobca má nárok aj na úrok z omeškania z tejto sumy.

Výrok o trovách konania sa opiera o ustanovenie §142 odst. 2 O.s.p., podľa ktorého ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

V danom prípade mal žalobca v konaní úspech len čiastočný, nakoľko súd vo výške 441,56 eur žalobu zamietol. Dlžná istina bola 576,25 eur, pričom súd žalobcovi priznal 52,54 eur a teda jeho úspech predstavuje 23,38 % a neúspech 76,62 %. V konaní bol teda úspešný žalovaný (53,24 %), ktorý si náhradu trov konania neuplatnil, preto súd rozhodol tak, že mu náhradu trov konania nepriznal.

Vedľajší účastník na strane žalovaného si uplatnil trovy právneho zastúpenia. Súd má za to, že aj jeho pričinením vzhľadom na poukázanie, že zmluva o úvere nemá zákonom predpísané náležitosti a vznesenú námietku premlčania, súd žalobu v sume 441,56 eur zamietol. Vzhľadom na to, že procesné postavenie vedľajšieho účastníka je odvodené od procesného postavenia účastníka, na strane ktorého vystupuje a úspech, resp. neúspech tohto účastníka a jeho právo na náhradu trov konania má vplyv aj na úspech, resp. neúspech vedľajšieho účastníka a právo na náhradu jeho trov. Nakoľko žalovanému vzniklo právo na náhradu trov konania v časti jeho úspechu t.j. 53,24% z celkovej výšky uplatnených trov konania, súd aplikujúc ust. § 142 ods. 2 O.s.p., priznal vedľajšiemu účastníkovi právo na náhradu trov konania v tejto výške a na ich zaplatenie zaviazal žalobcu. Trovy konania pozostávajú z trov právneho zastúpenia právneho zástupcu vedľajšieho účastníka vo výške 2 eur.

za / úkon by vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného pri plnom úspechu patrila odmena v sume 38,18 eur

- prevzatie a príprava právneho zastúpenia	38,18 eur
- vyjadrenie zo dňa 15.03.2013	38,18 eur
- režijný paušál za rok 2014 á 7,63 eur x 1	16,08 eur

Celkovo by patrila vedľajšiemu účastníkovi náhrada trov právneho zastúpenia vo výške 92,44 eur, pričom 53,24 % predstavuje čiastku 49,22 eur a túto sumu súd priznal vedľajšiemu účastníkovi a na jeho náhradu zaviazala žalobcu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove, prostredníctvom tunajšieho súdu.

Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo podané po uplynutí lehoty preto, že sa odvolateľ spravoval nesprávnym poučením súdu o lehote na podanie odvolania. Ak rozhodnutie neobsahuje poučenie o lehote na podanie odvolania, alebo ak obsahuje nesprávne poučenie o tom, že odvolanie nie je prípustné, možno podať odvolanie do 3 mesiacov od doručenia.

V podanom odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 OSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 OSP).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal nevyhnutné dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.)
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O.s.p).

Podľa § 251 ods.1 O.s.p.; Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona;31) ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.